

ZASADY PRYZNAWANIA

15. NAGRODY EKES-U DLA SPOŁECZEŃSTWA OBYWATELSKIEGO

Za wybitne osiągnięcia z zakresu inicjatyw społeczeństwa obywatelskiego

1. Cel i ogólny zamysł Nagrody dla Społeczeństwa Obywatelskiego

Dla Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego (dalej „EKES” lub „Komitet”) **celem** przyznawania dorocznej nagrody jest wyróżnienie inicjatyw osób fizycznych lub podmiotów prawa prywatnego (np. organizacji społeczeństwa obywatelskiego itp.), które wniosły znaczący wkład we wzmacnianie europejskiej tożsamości i integracji, a także zachęcanie do podejmowania takich inicjatyw.

Zatem w **ogólnym zamyśle** nagroda ma przyczynić się do lepszego uwidocznienia roli, jaką może odegrać społeczeństwo obywatelskie w kształtowaniu tożsamości europejskiej i obywatelstwa europejskiego, tak by podkreślić wspólne wartości leżące u podstaw integracji europejskiej.

2. **Temat 15. Nagrody EKES-u dla Społeczeństwa Obywatelskiego: *Zwalczanie szkodliwej polaryzacji społeczeństwa europejskiego***

Polaryzacja odnosi się do zaostrzenia opinii lub stanowisk. Może opierać się na określonych ideologiach lub odnosić się do konkretnej kwestii. Jest to zjawisko wieloaspektowe, które samo w sobie nie jest negatywne.

Polaryzacja może być częścią otwartego i pluralistycznego społeczeństwa, które pozostawia przestrzeń dla wolności wypowiedzi w kwestiach istotnych lub wrażliwych dla opinii publicznej, takich jak np. zmiana klimatu, szczepienia przeciwko COVID-19, wojna w Ukrainie czy migracja. EKES podkreślił, że „podstawą społeczeństwa uczestniczącego, bez którego demokracja nie może prawidłowo funkcjonować, jest otwarta, nieograniczona w żaden sposób debata. Wykluczenie czyjegokolwiek

głosu z debaty publicznej może prowadzić, i w przeszłości prowadziło, do napięć społecznych i przemocy”¹.

Otwarty dialog jest podstawową cechą żywej demokracji. Formułowanie różnych, nawet ostrych opinii i sprzeciwu może wzbogacić debatę demokratyczną, sprzyjać aktywizmowi i być siłą napędową zmian. W zdrowej demokracji konfrontacja ta prowadzi do prawdziwego i konstruktywnego dialogu, a ostatecznie do konsensusu. Ten ostatni jest wyrazem wspólnej wizji przyszłości i kompromisu, który dostarcza konkretnych odpowiedzi na najbardziej palące kwestie społeczne i tworzy warunki dla sprawiedliwej transformacji, spójności społecznej i dobrobytu wszystkich.

Z tego powodu ważne jest, aby zapewnić rzeczywistą ochronę wolności wypowiedzi wszystkim uczestnikom debaty publicznej – nie tylko zawodowym dziennikarzom, ale także działaczom ekologicznym i społecznym, obrońcom praw człowieka, organizacjom pozarządowym, szeroko rozumianym sygnalistom, zaangażowanym obywatelom, związkom zawodowym i wszystkim innym osobom i organizacjom, które publicznie wypowiadają się w istotnych społecznie kwestiach”².

Jednocześnie, jak wskazano w badaniu EKES-u, zarówno rządy, jak i społeczeństwo obywatelskie stają się coraz bardziej konfrontacyjne, bardziej spolaryzowane i mniej otwarte na kompromis. W niektórych państwach członkowskich partie rządzące mają tendencję do wspierania głównie tradycyjnie myślących i prorządowych organizacji, zaś organizacje społeczeństwa obywatelskiego doświadczają coraz większych trudności w kontaktach z instytucjami państwowymi dotkniętymi polaryzacją³. Zagrożenia dla wolności mediów w Europie i zawężanie ich pluralizmu nie ograniczają się do nielicznych państw członkowskich, jest to ogólna tendencja w całej UE⁴. W tym kontekście polaryzacja często prowadzi do rosnącej wzajemnej nieufności między grupami o podobnych poglądach, a nawet do wrogości.

Gdy polaryzacja wiąże się z nienawiścią, nie pozostawia miejsca na wzbogacającą konfrontację. Przeciwnie, prowadzi do zubożenia debaty publicznej i nie pozwala na znalezienie wspólnego stanowiska. Utrudnia osiągnięcie konsensusu i uniemożliwia zajęcie się krytycznymi kwestiami, prowadząc tym samym do marazmu politycznego. Jest szkodliwa dla stosunków społecznych, zwiększa napięcia społeczne, utrudnia spójność, sprzyja nieufności do instytucji politycznych i zagraża demokracji.

¹ Opinia Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego *Wniosek dotyczący dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie ochrony osób, które angażują się w debatę publiczną, przed ewidentnie bezpodstawnymi lub stanowiącymi nadużycie postępowaniami sądowymi („strategiczne powództwa zmierzające do stłumienia debaty publicznej”), Dz. U. C 75 z 28.2.2023* Inicjatywa przeciwko nadużywaniu drogi sądowej wobec dziennikarzy i obrońców praw (SOC/734; sprawozdawca: Tomasz Andrzej Wróblewski; współsprawozdawca: Christian Moos), punkt 2.5.

² Tamże, punkt 2.4.

³ *Finding a new consensus on European civil society values and their evaluation* [„Znalezienie nowego konsensusu w sprawie wartości społeczeństwa obywatelskiego i ich ocena”](badanie zlecone przez EKES i przeprowadzone przez Centrum Polityki Europejskiej), 2020 r., s. 5.

⁴ Zob. Opinia Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego *Zapewnienie wolności i pluralizmu mediów w Europie* (opinia z inicjatywy własnej), Dz. U. C 517 z 22.12.2021 (SOC/635; sprawozdawca: Christian Moos), punkt 1.3.

Wiele kryzysów, takich jak pandemia, kryzys energetyczny, koszty utrzymania, wojna w Ukrainie, rosnąca przepaść gospodarcza, wraz z niestabilnością społeczną, pogorszeniem koniunktury gospodarczej, malejącym znaczeniem wspólnych wartości, poczuciem bycia niewysłuchanym oraz powszechnym brakiem zaufania do usług publicznych i zdolności władz publicznych do zapewnienia skutecznych, zrównoważonych i sprawiedliwych odpowiedzi stanowi podatny grunt dla szkodliwej polaryzacji. Dają one skrajnym grupom lub jednostkom możliwość skutecznego rozpowszechniania polaryzujących narracji, które pogłębiają podstawowe podziały w społeczeństwie i podważają zaufanie obywateli do instytucji demokratycznych⁵.

Monopole w mediach oraz bezpośrednia lub pośrednia ingerencja rządu w media mogą stanowić zagrożenie dla wolności i pluralizmu mediów oraz jeszcze bardziej sprzyjać wzrostowi spolaryzowanych narracji, podczas gdy wolność i pluralizm mediów są fundamentami liberalnej demokracji, sprzyjają krytycznemu myśleniu, przyczyniając się tym samym do zmniejszenia szkodliwej polaryzacji i łagodzenia napiętych sytuacji⁶. W tym kontekście istotną rolę odgrywa rozwój technologiczny. „W ciągu ostatnich kilkudziesięciu lat rozwój technologii radykalnie zmienił formę debaty publicznej. Do niedawna głównymi mediami służącymi do prowadzenia tej debaty były telewizja, radio i prasa, tworzone głównie przez zawodowych dziennikarzy oraz sygnalistów. Obecnie ważną rolę przejęły media internetowe, dzięki którym każdy może przedstawić swoje opinie i skierować je do szerokiego grona odbiorców, także anonimowo”⁷.

Platformy społecznościowe są łatwo dostępnym sposobem dzielenia się antysystemowymi nastrojami i treściami ideologicznymi. Są one coraz częściej wykorzystywane jako narzędzie do rozpowszechniania dzielących narracji i skrajnych stanowisk za pomocą krótkich, niezniuansowanych komunikatów, aby łączyć i wymieniać często uproszczone informacje między grupami o podobnych poglądach, a jednocześnie ukrywać przeciwstawne opinie i wykluczać innych, których często uznaje się za „wrogów”. Konkretnie algorytmy przyczyniają się do tworzenia efektu „kabin pogłosowych”. Skutkuje to coraz bardziej podzielonym środowiskiem, w którym spolaryzowane działania i reakcje napędzają się nawzajem, tworząc błędne koło. Brak krytycznego myślenia wzmacnia stereotypy i uprzedzenia oraz może prowadzić do radykalizacji postaw. Jednocześnie influencerzy i inne charyzmatyczne postacie ułatwiają rekrutację zwolenników ponad granicami i zwiększają potencjał naśladownictwa i radykalizacji postaw.

Dezinformacja jest często wykorzystywana do dyskredytowania przeciwnych punktów widzenia poprzez negowanie faktów i celowe promowanie fałszywych teorii spiskowych, czasami opracowywanych za pomocą sztucznej inteligencji lub ingerencji zagranicznej. Dezinformacja i informacje wprowadzające w błąd zagrażają swobodnej wypowiedzi publicznej i prowadzą do spolaryzowanej debaty, w której nienawiść przeważa nad informacjami faktycznymi⁸.

⁵ Zob. opinia z inicjatywy własnej EKES-u *Ochrona demokracji przed dezinformacją* (TEN/830; sprawozdawcy: John Comer, Carlos Manuel Trindade), point 2.15.

⁶ Zob. opinia SOC/635 i opinia Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego *Wniosek dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiającego wspólne ramy usług medialnych na rynku wewnętrznym (europejski akt o wolności mediów) i zmieniającego dyrektywę 2010/13/UE, Dz.U. C 100 z 16.3.2023 (SOC/742; sprawozdawca: Christian Moos, współsprawozdawca: Tomasz Andrzej Wróblewski).*

⁷ Opinia SOC/734, punkt 2.3.

⁸ Zob. opinia SOC/742 oraz TEN/830.

Niewątpliwie „prawo do wolności wypowiedzi, wyrażone w art. 11 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej, obejmuje wolność posiadania poglądów oraz przekazywania informacji i idei bez ingerencji władz publicznych i bez względu na granice państwowe”⁹. Z drugiej strony jednak „prawa do wolności wypowiedzi nie można wykorzystywać jako przykrywki do rozpowszechniania nienawiści i odwrotnie”¹⁰.

W swojej opinii w sprawie przestępstw z nienawiści EKES wyraził głębokie zaniepokojenie faktem, że w ciągu ostatniej dekady w Europie nastąpiła eskalacja nawoływania do nienawiści oraz przestępstw z nienawiści. W tym kontekście Komitet wskazał, że szczególną uwagę należy zwrócić na ofiary, a także na zawody, o kluczowym znaczeniu dla zwalczania nawoływania do nienawiści i przestępstw z nienawiści, takie jak np. nauczyciele, dziennikarze i funkcjonariusze organów ścigania¹¹.

Oprócz władz publicznych społeczeństwo obywatelskie odgrywa również ważną rolę w monitorowaniu ognisk polaryzacji w internecie i poza nim oraz w ochronie liberalnej demokracji przed autorytaryzmem¹². Z tego względu EKES postanowił przyznać 15. Nagrodę dla Społeczeństwa Obywatelskiego inicjatywom nienastawionym na zysk, które skutecznie rozwiązują te problemy poprzez uruchamianie mechanizmów wczesnego ostrzegania i podejmowanie środków zapobiegawczych, a w razie potrzeby deeskalacyjnych, aby zapewnić poszanowanie wartości demokratycznych, zapobiec szkodliwej polaryzacji, która mogłaby stać się pożywką dla radykalizacji postaw oraz aby zapobiec przekładaniu się jednostronnych narracji na przemoc i nienawiść.

3. Kwalifikowalność

3.1 Kwalifikujący się kandydaci

O Nagrodę EKES-u dla Społeczeństwa Obywatelskiego mogą ubiegać się na równych prawach wszystkie osoby fizyczne i podmioty prawa prywatnego (organizacje społeczeństwa obywatelskiego itp.) przy przestrzeganiu podanych poniżej warunków. Do nagrody nie kwalifikują się władze publiczne, organizacje rządowe i inne organy publiczne.

1) Osoby fizyczne

Do celów tej nagrody przez osoby fizyczne rozumie się osoby fizyczne lub grupy osób fizycznych działających wspólnie bez powiązań umownych. Do udziału w konkursie kwalifikują się obywatele Unii, niezależnie od kraju zamieszkania. Obywatele państw trzecich również mogą wziąć udział, pod warunkiem że ich pobyt na terytorium UE jest legalny. Grupy osób fizycznych muszą wyznaczyć

⁹ Opinia SOC/734, punkt 2.2.

¹⁰ Opinia EKES-u *Nie ma miejsca na nienawiść: Europa zjednoczona przeciwko nienawiści*(SOC/792; sprawozdawca: Cristian Pîrvulescu, współsprawozdawczynie: Milena Angelowa), punkt 2.10.

¹¹ Opinia Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego *Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego i Rady „Bardziej inkluzywna i bezpieczna Europa: rozszerzenie wykazu przestępstw UE o nawoływanie do nienawiści i przestępstwa z nienawiści”*, Dz.U. C 323 z 26.8.2022 (SOC 712, *Inicjatywa na rzecz rozszerzenia wykazu przestępstw UE o wszelkie formy przestępstw z nienawiści i nawoływania do nienawiści*, sprawozdawca: Cristian Pîrvulescu, współsprawozdawczynie: Milena Angelowa).

¹² Opinia z inicjatywy własnej Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego *Informowanie o prawach podstawowych i praworządności*, SOC/725, sprawozdawca: Cristian Pîrvulescu, współsprawozdawca: José Antonio Moreno Díaz.

jedną osobę do pełnienia funkcji osoby do kontaktu (lidera) w sprawach administracyjnych i finansowych związanych z nagrodą.

Do udziału w konkursie nie mogą zgłaszać się członkowie EKES-u, delegaci CCMI, pracownicy instytucji UE i innych organów UE, członkowie komisji oceniającej ani ich krewni.

2) **Podmioty prawa prywatnego**

O nagrodę mogą ubiegać się organizacje społeczeństwa obywatelskiego oficjalnie zarejestrowane w Unii Europejskiej, które działają na szczeblu lokalnym, krajowym, regionalnym lub europejskim. Na potrzeby nagrody organizacje społeczeństwa obywatelskiego, tak jak zostały zdefiniowane w opinii nt. roli organizacji społeczeństwa obywatelskiego w budowaniu Europy i ich wkładu w ten proces, definiuje się jako „struktury organizacyjne, których członkowie mają cele i obowiązki leżące w ogólnym interesie wszystkich i które działają jako mediatorzy między władzami publicznymi i obywatelami”¹³. Organizacje te są aktywnie zaangażowane w kształtowanie życia publicznego w oparciu o własne zainteresowania i z wykorzystaniem własnej specjalistycznej wiedzy, zdolności i zakresu działania. Są one niezależne, a wstępując do nich, obywatele zobowiązują się do udziału w ich pracach i działaniach. Definicja ta obejmuje: tzw. podmioty rynku pracy, czyli partnerów społecznych; organizacje reprezentujące podmioty społeczne i gospodarcze, organizacje pozarządowe, które łączą ludzi w działaniach służących wspólnej sprawie, np. organizacje zajmujące się ekologią, prawami człowieka, stowarzyszenia konsumentów, organizacje charytatywne, kulturalne, działające na rzecz kształcenia i szkolenia itd.; organizacje społeczności lokalnej, tzn. organizacje założone przez daną społeczność na poziomie oddolnym, które realizują cele zorientowane na jej członków, np. organizacje młodzieżowe, stowarzyszenia rodzin i wszystkie organizacje, dzięki którym obywatele uczestniczą w życiu lokalnym i życiu swej gminy; wspólnoty religijne. Do udziału w konkursie kwalifikują się także organizacje społeczeństwa obywatelskiego ustanowione przez akty ustawodawcze lub wykonawcze lub w których członkostwo jest częściowo bądź całkowicie obowiązkowe (np. stowarzyszenia zawodowe)¹⁴.

Spółki lub przedsiębiorstwa: Na potrzeby tej nagrody „spółki lub przedsiębiorstwa” to podmioty nastawione na zysk utworzone na mocy prawa cywilnego lub handlowego, w tym spółdzielnie oraz inne osoby prawne prawa prywatnego. Spółki lub przedsiębiorstwa kwalifikują się do nagrody, jeżeli zostały utworzone zgodnie z prawem państwa członkowskiego i posiadają siedzibę statutową, zarząd lub główne miejsce prowadzenia działalności na terytorium UE. Kwalifikowalność spółek/przedsiębiorstw jest ograniczona do ich działalności **nienastawionej na zysk**, czyli muszą to być np. bezinteresowne inicjatywy, projekty charytatywne, wolontariat indywidualny lub pracowniczy itd.

¹³ Opinia Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego *Rola organizacji społeczeństwa obywatelskiego w budowaniu Europy i ich wkład w ten proces* – CESE 851/1999 z dnia 22 września 1999 r. (Dz.U. C 329 z 17.11.1999, s. 30).

¹⁴ Dotyczy to na przykład austriackich podmiotów rynku pracy.

3.2 Kwalifikowalne inicjatywy

3.2.1 Formalne kryteria kwalifikowalności

Aby się kwalifikować, inicjatywy muszą spełniać cztery kryteria wymienione poniżej:

- muszą być **nienastawione na zysk**, czyli muszą to być np. bezinteresowne inicjatywy, projekty charytatywne, wolontariat indywidualny lub pracowniczy itd.;
- muszą być **już wdrożone** lub być **jeszcze w trakcie realizacji w dniu 7 listopada 2024 r. (termin składania zgłoszeń)**;
- muszą **spełniać tematyczne kryteria kwalifikowalności** określone poniżej;
- muszą być realizowane **na terytorium UE**;

Nie kwalifikują się następujące inicjatywy:

- inicjatywy komercyjne (np. nastawione na zysk);
- inicjatywy, które są planowane, lecz których realizacja jeszcze się nie rozpoczęła w dniu 7 listopada 2024 r. (termin składania zgłoszeń);
- działania dokumentacyjne lub informacyjne, publikacje dziennikarskie, literackie lub naukowe wszelkiego rodzaju i niezależnie od formy przekazu, produkty audiowizualne oraz wszelkiego rodzaju dzieła sztuki. Kwalifikują się jednak projekty nienastawione na zysk, w których wykorzystuje się prace dziennikarskie, artystyczne lub literackie jako narzędzie zwalczania toksycznej polaryzacji społeczeństwa.

3.2.2 Tematyczne kryteria kwalifikowalności

Konkretnym celem 15. edycji Nagrody EKES-u dla Społeczeństwa Obywatelskiego jest wyróżnienie skutecznych, innowacyjnych i kreatywnych inicjatyw/działań nienastawionych na zysk prowadzonych w UE, które zwalczają szkodliwą polaryzację społeczeństwa europejskiego.

Inicjatywy/działania zaproponowane do nagrody mogą obejmować szeroki zakres tematów, takich jak: (niewyczerpujący wykaz):

- określenie indywidualnych i zbiorowych uwarunkowań szkodliwej polaryzacji i wzorców, które prowadzą do deeskalacji napiętych sytuacji;
- wspieranie przejrzystości w odniesieniu do finansowania organizacji, w szczególności tych, które polaryzują społeczeństwo, sprzyjają dezinformacji, przemocy lub radykalizacji postaw;
- promowanie pluralizmu we wszystkich jego formach; zwalczanie malejącego pluralizmu mediów; ochrona demokracji pluralistycznej;
- ochrona niezależnych mediów przed bezpośrednią lub pośrednią kontrolą polityczną lub ingerencją rządu;
- przeciwdziałanie strategicznym powództwom zmierzającym do stłumienia debaty publicznej (SLAPP), tj. przeciwko całkowicie lub częściowo bezpodstawnym postępowaniom, których głównym celem jest uciszanie krytyków, zastraszanie opozycji, uniemożliwienie, ograniczenie lub ukaranie niezależnego dziennikarstwa i udziału w debacie publicznej;
- angażowanie się w otwarty dialog, oparty na tolerancji i szacunku oraz wolny od uprzedzeń, z góry przyjętych poglądów i ideologii; wspieranie konstruktywnej debaty między

przedstawicielami antagonistycznych stanowisk politycznych lub społecznych; przeciwdziałanie manipulacji debatą publiczną;

- promowanie przejrzystości moderowania treści, w tym na platformach internetowych; bezstronność i obiektywizm w dyskursie publicznym;
- przeciwdziałanie dezinformacji i fałszywym informacjom; zwiększenie umiejętności korzystania z mediów i wzmocnienie odporności obywateli na dezinformację; z uwzględnieniem szczególnych potrzeb słabszych grup społecznych i osób starszych;
- promowanie narracji opartych na faktach i podkreślających kontrowersyjne stanowiska i różnorodność opinii;
- promowanie narracji i działań zwalczających rasizm i ksenofobię oraz wspierających inkluzywne podejście do mniejszości i wszelkiego rodzaju grup defaworyzowanych; promowanie wzajemnego zaufania wszystkich grup społecznych;
- wspieranie dialogu obywatelskiego, międzywyznaniowego i międzykulturowego; przekształcanie toksycznej polaryzacji w konstruktywną krytykę i demokratyczny spór;
- zwalczanie mowy nienawiści przy jednoczesnym zagwarantowaniu wolności słowa i wolności mediów; identyfikowanie i zwalczanie „ekosystemów” nienawiści poza internetem i w internecie;
- zwalczanie nienawiści we wszystkich jej formach, nietolerancji i nienawiści wpływającej na przestrzeń publiczną i edukacyjną, przedsiębiorstwa i miejsca pracy; wspieranie osób, grup i społeczności narażonych na nienawiść; promowanie postaw i zachowań wolnych od nienawiści we wszystkich obszarach życia;
- zapobieganie radykalizacji osób podatnych na zagrożenia; przywrócenie do społeczeństwa zradykalizowanych osób”; promowanie mechanizmów rozwiązywania konfliktów, które nie osłabiają systemu politycznego;
- wspieranie zgodności wszystkich organów publicznych i prywatnych na terytorium UE z podstawowymi wartościami UE; podejmowanie niezależnego monitorowania wdrażania tych wartości na wszystkich poziomach;
- wdrażanie projektów edukacyjnych – zarówno w edukacji formalnej, jak i pozaformalnej – które wspierają krytyczne myślenie i budują kulturę demokracji, praworządności i tolerancji, demontują spolaryzowane myślenie i łamią piramidę nienawiści od dzieciństwa.

4. Procedura i termin składania zgłoszeń

Zgłoszenia należy składać poprzez wypełnienie formularza zgłoszenia dostępnego online (www.eesc.europa.eu/15thcivilsocietyprize). W należycie uzasadnionych przypadkach związanych z udokumentowanymi problemami technicznymi EKES może umożliwić kandydatom złożenie zgłoszeń pocztą elektroniczną lub zwykłą pocztą.

Wniosek musi zawierać wszystkie informacje wymagane przez komisję konkursową w celu:

- stwierdzenia, czy kandydat spełnia formalne kryteria zgłoszenia;
- stwierdzenia, czy kandydat nie podlega kryteriom wykluczenia;
- stwierdzenia, czy kandydat akceptuje przepisy dotyczące odpowiedzialności, kontroli, audytu i prawa właściwego;
- dokonania oceny zawartości merytorycznej każdego zgłoszenia w odniesieniu do kryteriów przyznania nagrody.

Przed przyznaniem nagrody EKES poprosi kandydatów o dostarczenie odpowiednio wypełnionego i podpisanego formularza danych osoby prawnej oraz formularza informacji o rachunku bankowym wraz z odpowiednimi dokumentami potwierdzającymi. Formularze są dostępne w witrynach pod następującymi adresami:

https://ec.europa.eu/info/publications/legal-entities_pl

oraz

https://ec.europa.eu/info/publications/financial-identification_pl.

Zgłoszenia mogą być sporządzone w dowolnym języku urzędowym UE. Niemniej EKES zaznacza, że mile widziane są zgłoszenia sporządzone w języku angielskim lub francuskim, gdyż pozwoli to przyspieszyć proces oceny.

Złożenie zgłoszenia oznacza zaakceptowanie wszystkich warunków zawartych w dokumentacji konkursu oraz, w stosownych przypadkach, rezygnację kandydata z jego własnych warunków ogólnych lub szczegółowych.

Ostateczny termin nadsyłania wniosków upływa **7 listopada 2024 r. o godz. 10.00 (czasu środkowoeuropejskiego)**.

EKES nie będzie rozpatrywał zgłoszeń otrzymanych po upływie tego terminu. **Zdecydowanie zaleca się kandydatom, aby nie zwlekali z dokonywaniem zgłoszenia do ostatniego dnia**, ponieważ duże obciążenie łączy internetowych lub błąd połączenia internetowego może utrudnić złożenie dokumentów. EKES nie ponosi odpowiedzialności za jakiegokolwiek opóźnienia spowodowane takimi utrudnieniami.

Kandydaci mogą złożyć tylko jedno zgłoszenie. Udział w konkursie jest bezpłatny. Jeśli przygotowanie i przesłanie zgłoszenia pociąga za sobą koszty dla danego kandydata, nie będą one podlegały refundacji.

Kandydaci zobaczą na ekranie wiadomość z podziękowaniem za przesłanie zgłoszenia umożliwiającą wydrukowanie zgłoszenia lub zapisanie go w formacie PDF.

5. Ocena i przyznanie nagrody

5.1 Etapy oceny

Ocena zostanie przeprowadzona przez zespół ekspertów złożony z dziesięciu osób („komisja oceniająca”), które podlegają wymogom dotyczącym konfliktu interesów określonym w rozporządzeniu finansowym¹⁵. Ocena będzie oparta wyłącznie na informacjach przedstawionych w złożonym formularzu zgłoszenia.

¹⁵

Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) 2018/1046 z dnia 18 lipca 2018 r. w sprawie zasad finansowych mających zastosowanie do budżetu ogólnego Unii, zmieniające rozporządzenia (UE) nr 1296/2013, (UE) nr 1301/2013, (UE) nr 1303/2013, (UE) nr 1304/2013, (UE) nr 1309/2013, (UE) nr 1316/2013, (UE) nr 223/2014 i (UE) nr 283/2014 oraz decyzję nr 541/2014/UE, a także uchylające rozporządzenie (UE, Euratom) nr 966/2012 (Dz.U. L 193 z 30.7.2018, s. 1).

EKES zastrzega sobie prawo do nieujawniania tożsamości członków komisji oceniającej.

W czasie całej procedury uczestnicy nie powinni kontaktować się z członkami komisji oceniającej z jakichkolwiek przyczyn związanych z nagrodą. Wszelkie takie próby będą skutkowały dyskwalifikacją.

Decyzje komisji oceniającej są ostateczne i wiążące i nie podlegają odwołaniu.

Procedura zostanie przeprowadzona w pięciu etapach:

- (1) weryfikacja kwalifikowalności kandydatów;
- (2) weryfikacja kwalifikowalności inicjatyw proponowanych do nagrody;
- (3) weryfikacja, czy kandydaci nie podlegają kryteriom wykluczenia;
- (4) ocena jakości inicjatyw proponowanych do nagrody na podstawie kryteriów dotyczących przyznania nagrody;
- (5) przyznanie nagrody.

EKES oceni w dowolnej kolejności kwalifikowalność, brak wykluczenia i jakość. Kandydat musi przejść wszystkie etapy, aby otrzymać nagrodę. Kandydatom nie będą przekazywane informacje zwrotne do czasu zakończenia procedury. Wyniki zostaną przekazane wszystkim kandydatom w najszybszym możliwym terminie, a w każdym wypadku w ciągu 15 dni kalendarzowych od dnia, w którym urzędnik zatwierdzający podejmie decyzję o przyznaniu nagrody (etap 5), orientacyjnie do końca marca 2025 r.

5.1.1 Weryfikacja kwalifikowalności kandydatów

Warunkiem kwalifikowania się kandydatów jest spełnienie wymogów określonych w pkt 3.1 powyżej.

EKES oceni kwalifikowalność kandydatów na podstawie informacji zawartych w formularzu zgłoszenia. Przed przyznaniem nagrody Komitet poprosi kandydatów o przedstawienie odpowiednio wypełnionego i podpisanego formularza danych osoby prawnej wraz z dokumentacją potwierdzającą (zob. pkt 4 powyżej).

EKES zastrzega sobie prawo do zażądania wyżej wymienionego formularza i dokumentacji potwierdzającej od każdego kandydata w dowolnej chwili w trakcie procedury oceny. W takim wypadku kandydat musi niezwłocznie przedstawić formularz i dokumentację potwierdzającą. EKES może odrzucić zgłoszenie, jeżeli formularz i dokumentacja potwierdzająca nie zostaną przedstawione we właściwym terminie.

5.1.2 Weryfikacja kwalifikowalności inicjatyw

Kwalifikowalność inicjatyw proponowanych do nagrody będzie sprawdzana na podstawie formularza wniosku złożonego w trybie online. Warunkiem kwalifikowania się inicjatyw proponowanych do nagrody jest spełnienie wymogów określonych w pkt 3.2 powyżej. Inne działania prowadzone przez kandydata nie będą brane pod uwagę.

5.1.3 Sprawdzenie braku wykluczenia

Spełnianie przez kandydatów kryteriów braku wykluczenia, o których mowa w art. 136 i 141 rozporządzenia finansowego i wymienionych w dokumentacji zgłoszenia (zob. dokument o braku wykluczenia, załącznik nr 1), sprawdza się na podstawie internetowego formularza zgłoszeniowego.

EKES zastrzega sobie prawo do weryfikacji, czy kandydaci nie znajdują się w sytuacji wykluczenia, poprzez zażądanie przedstawienia dokumentów potwierdzających. W takim wypadku kandydat musi przedstawić wymagane dokumenty w terminie podanym przez EKES. Komitet może odrzucić zgłoszenie, jeżeli wymagane dokumenty nie zostaną przedstawione we właściwym terminie.

Nie wymaga się od kandydata składania określonego dokumentu, jeżeli poinformuje on EKES, że dokument ten jest nieodpłatnie dostępny w publicznej bazie danych.

5.1.4 Ocena jakości

Komisja oceniająca ocenia jakość wniosków na podstawie kryteriów przyznania nagrody określonych poniżej. Członkowie tej komisji uwzględniają tylko inicjatywy proponowane do nagrody, pomijając inne działania kandydata. Nie ustanawia się minimalnego progu dla poszczególnych kryteriów. Jednak kandydaci, którzy nie uzyskają co najmniej 50% maksymalnej punktacji łącznej, zostaną wyeliminowani.

Kryteria przyznania nagrody	Punkty
<p>Kryterium 1 – Wpływ Kryterium to będzie oceniać zarówno konkretne wyniki i wpływ proponowanej inicjatywy, jak i jej potencjał do wywierania długoterminowego wpływu i inspirowania innych w Europie, tzn. możliwości wykorzystania lub przystosowania inicjatywy do tej samej lub do innej kategorii beneficjentów w tym samym lub w innym państwie członkowskim UE. W tym kontekście skutki zostaną poddane ocenie w świetle zasobów ludzkich i finansowych wykorzystanych do realizacji proponowanej inicjatywy.</p>	35 punktów
<p>Kryterium 2 – Uczestnictwo i współpraca W ramach tego kryterium z jednej strony oceni się, w jakim stopniu proponowana inicjatywa aktywnie angażuje uczestników i beneficjentów, a z drugiej strony oceni się jej potencjał w zakresie przekazywania dobrych praktyk i zwiększania świadomości na temat kwestii związanych z tematem Nagrody dla Społeczeństwa Obywatelskiego. W tym kontekście uwzględnione zostanie również podejście oparte na współpracy z udziałem wielu zainteresowanych stron z innymi odpowiednimi podmiotami oraz zdolność do zaangażowania co najmniej dwóch przeciwstawnych grup.</p>	35 punktów
<p>Kryterium 3 – Innowacyjność i kreatywność To kryterium dotyczy będzie oceny kreatywności proponowanej inicjatywy, jej unikatowości i stopnia innowacyjności we właściwym jej kontekście. Na potrzeby tego kryterium przez „innowacyjność” rozumie się zarówno nowe pomysły, jak i nowe lub ulepszone sposoby wdrażania istniejącego rozwiązania lub podejścia oraz przystosowanie ich do innego kontekstu lub innej grupy docelowej.</p>	30 punktów
Suma punktów	100 punktów (min. 50 punktów)

5.1.5 Przyznanie nagrody

Nagroda zostanie przyznana przez Komitet na podstawie oceny przedstawionej przez komisję oceniającą, która będzie miała swobodę decyzji odnośnie do udzielenia rekomendacji dotyczącej przyznania nagrody, stosownie do oceny jakości zgłoszeń.

EKES może przyznać maksymalnie pięć nagród pięciu najlepszym kandydatom.

6. Wysokość nagrody

Komitet planuje przyznanie maksymalnie pięciu nagród. Pierwsza nagroda ma wartość 14 000 EUR. Wysokość drugiej, trzeciej, czwartej i piątej nagrody wynosi 9 000 EUR. Jeżeli miejsce pierwsze będzie współdzielone przez co najmniej dwóch zwycięzców *ex aequo*, kwota każdej z pierwszych nagród wyniesie odpowiednio 11 500 EUR w przypadku dwóch pierwszych nagród, 10 600 EUR w przypadku trzech pierwszych nagród, 10 250 EUR w przypadku czterech pierwszych nagród i 10 000 EUR w przypadku pięciu pierwszych nagród. Komitet nie ma obowiązku przyznania

wszystkich pięciu nagród. EKES może zdecydować o nieprzyznaniu Nagrody dla Społeczeństwa Obywatelskiego.

Uroczystość wręczenia nagród odbędzie się w trakcie Dni Społeczeństwa Obywatelskiego organizowanych przez EKES w marcu 2025 r. Na uroczystość zaprasza się do dwóch przedstawicieli każdego zwycięzcy, przy czym podróż i zakwaterowanie zostaną zorganizowane przez EKES zgodnie z zasadami, o których zwycięzcy zostaną zawiadomieni w stosownym czasie. Ponadto do dwóch przedstawicieli każdego zwycięzcy może zostać zaproszonych do udziału w debacie na temat polaryzacji społeczeństwa podczas kolejnej sesji plenarnej EKES-u.

Nagrodę wypłaca się przelewem bankowym w ciągu 30 dni od uroczystości wręczenia nagród pod warunkiem złożenia przez zwycięzców wszystkich wymaganych dokumentów. Zwycięzcy są odpowiedzialni za uiszczenie podatków i opłat obowiązujących w związku z uzyskaniem pieniędzy z nagrody.

7. Dane osobowe

Dane osobowe zawarte w dokumentacji zgłoszenia (np. imię i nazwisko, adres) będą przetwarzane zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/1725 w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych przez instytucje, organy i jednostki organizacyjne Unii i swobodnego przepływu takich danych¹⁶. Jeśli nie zaznaczono inaczej, odpowiedzi na pytania oraz wszelkie dane osobowe wymagane do celów oceny zgłoszenia zgodnie z regułami konkursu będą przetwarzane wyłącznie w tym celu przez Dyрекcję Komunikacji i Stosunków Międzyinstytucjonalnych. Szczegóły dotyczące przetwarzania danych osobowych znajdują się w załączeniu (załącznik 2).

Dane osobowe kandydata mogą być rejestrowane w systemie wczesnego wykrywania i wykluczania (EDES), jeśli kandydat ten znajduje się w jednej z sytuacji wymienionych w art. 136 rozporządzenia finansowego. Więcej informacji można znaleźć w oświadczeniu o ochronie prywatności na stronie: https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/eu-budget/protection-eu-budget_pl

8. Obowiązki informacyjne

Nie naruszając pkt 7 powyżej, kandydaci przyznają EKES-owi prawo do podania do publicznej wiadomości w dowolnym języku, w dowolnym formacie oraz za pośrednictwem dowolnej techniki, imion i nazwisk/nazw kandydatów, przedmiotu ich działalności proponowanej do nagrody i kwoty nagród przyznanych zwycięzcom.

¹⁶ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/1725 z dnia 23 października 2018 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych przez instytucje, organy i jednostki organizacyjne Unii i swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia rozporządzenia (WE) nr 45/2001 i decyzji nr 1247/2002/WE (Dz.U. L 295 z 21.11.2018, s. 93).

Wszelkie informacje lub publikacje ze strony zwycięzców na temat działalności, za którą została przyznana nagroda, muszą wskazywać, że za tę działalność została przyznana Nagroda EKES-u dla Społeczeństwa Obywatelskiego. Obowiązek ten ma zastosowanie przez rok od daty przyznania nagrody.

9. **Odpowiedzialność**

Kandydaci ponoszą wyłączną odpowiedzialność w przypadku roszczeń związanych z działalnością prowadzoną w ramach nagrody.

10. **Kontrole i audyty**

Zwycięzcy akceptują kontrole i audyty prowadzone przez EKES, Europejski Urząd ds. Zwalczenia Nadużyć Finansowych (OLAF) i Trybunał Obrachunkowy, o których mowa w art. 129 rozporządzenia finansowego, a także obowiązki informacyjne związane z konkursem i otrzymaną nagrodą wymienione w pkt 8 powyżej.

11. **Prawo właściwe, skargi i sąd właściwy**

Nagroda dla Społeczeństwa Obywatelskiego jest regulowana prawem UE, uzupełnionym w razie konieczności o belgijskie prawo krajowe.

Uwagi dotyczące procedury przyznania nagrody można składać do organu przyznającego nagrodę, korzystając z danych kontaktowych wskazanych w pkt 13 poniżej.

Jeśli kandydaci uważają, że doszło do niewłaściwego administrowania, mogą złożyć skargę do Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich w ciągu dwóch lat od uzyskania wiedzy o faktach, które są podstawą skargi (zob. <http://www.ombudsman.europa.eu>).

Sądem właściwym w zakresie spraw dotyczących nagrody jest Sąd Unii Europejskiej:

Sąd Unii Europejskiej
Rue du Fort Niedergrünewald
L-2925 Luksemburg
tel.: +352 43031
faks: +352 4303 2100
URL <http://curia.europa.eu>

Informacje o składaniu odwołania można uzyskać pod adresem wskazanym powyżej.

12. **Kary**

Na uczestników, którzy złożyli fałszywe oświadczenia lub dopuścili się nieprawidłowości lub oszustwa, mogą zostać nałożone kary finansowe w wysokości od 2% do 10% wartości nagrody i mogą zostać wobec nich podjęte decyzje o wykluczeniu ze wszystkich zamówień, dotacji i konkursów

finansowanych z budżetu UE zgodnie z warunkami ustanowionymi w art. 136 rozporządzenia finansowego.

13. Dalsze informacje

Dalsze informacje można uzyskać, pisząc na adres e-mail: civilsocietyprize@eesc.europa.eu.

Pytania i odpowiedzi, które mogą być istotne dla innych potencjalnych kandydatów, zostaną opublikowane na stronie internetowej poświęconej Nagrodzie dla Społeczeństwa Obywatelskiego w witrynie internetowej EKES-u. EKES zaleca kandydatom regularne odwiedzanie strony poświęconej nagrodzie w celu uzyskania najbardziej aktualnych informacji.
